

Grozījumi:

07.10.1999. likums / LV, 345/346 (1805/1806), 20.10.1999. / Stājas spēkā 03.11.1999.
24.01.2002. likums / LV, 20 (2595), 06.02.2002. / Stājas spēkā 20.02.2002.
27.02.2003. likums / LV, 37 (2802), 07.03.2003. / Stājas spēkā 21.03.2003.
16.02.2006. likums / LV, 38 (3406), 07.03.2006. / Stājas spēkā 21.03.2006.
11.06.2009. likums / LV, 100 (4086), 30.06.2009. / Stājas spēkā 14.07.2009.
12.06.2009. likums / LV, 97 (4083), 26.06.2009. / Stājas spēkā 01.07.2009.
10.12.2009. likums / LV, 205 (4191), 30.12.2009. / Stājas spēkā 13.01.2010.
14.06.2012. likums / LV, 105 (4708), 05.07.2012. / Stājas spēkā 19.07.2012.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts
prezidents izsludina šādu likumu:

Tūrisma likums

I nodaļa

Vispārīgie noteikumi

1.pants. Likumā lietotie termini

Likumā ir lietoti šādi termini:

- 1) **aktīvais tūrisms** — tūrisma veids, kurā tūrists visas nepieciešamās darbības veic pats;
- 2) **dabas tūrisms** — tūrisma veids, kura mērķis ir izzināt dabu, apskatīt raksturīgas ainavas, biotopus, novērot augus un dzīvniekus dabiskajos apstākļos, kā arī izglītoties dabas aizsardzības jautājumos;
- 3) *(izslēgts ar 07.10.1999. likumu);*
- 4) **klients** — fiziskā vai juridiskā persona, kas piekrīt saņemt kompleksu tūrisma pakalpojumu vai pērk kompleksu tūrisma pakalpojumu trešās personas interesēs;
- 5) **komplekss tūrisma pakalpojums** — tūrisma pakalpojumu apvienojums, kurš sagatavots iepriekš vai pēc klienta pieprasījuma un attiecas uz:
 - a) periodu, kas ir garāks par 24 stundām un ietver vismaz divus no šādiem tūrisma pakalpojumiem — transportu, izmitināšanu vai citu tūrisma pakalpojumu, kas nav transporta vai izmitināšanas palīgpakalpojums un aizņem proporcionāli lielāko daļu no tūrisma pakalpojumu apvienojuma,
 - b) periodu, kas ir īsāks par 24 stundām, ietver izmitināšanu un vismaz vienu no šādiem tūrisma pakalpojumiem — transportu vai citu tūrisma pakalpojumu, kas nav transporta vai izmitināšanas palīgpakalpojums un aizņem proporcionāli lielāko daļu no tūrisma pakalpojumu apvienojuma.
- 6) *(izslēgts ar 10.12.2009. likumu);*
- 7) **kultūras tūrisms** — tūrisma veids, kura mērķis ir iepazīšanās ar kultūras vidi: kultūrvēsturisko mantojumu, tradīcijām un dzīvesveidu, kā arī aktuālām kultūras un mākslas norisēm;
- 8) **kūrorts** — vietējās pašvaldības administratīvā teritorija vai tās daļa, kurai normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā piešķirts kūrorta statuss;
- 9) **rekreatīvais tūrisms** — tūrisma veids, kura mērķis ir atjaunot cilvēka fizisko un garīgo potenciālu, racionāli

izmantojot dabiskos un mākslīgos atpūtas un atveseļošanās resursus;

10) **sporta tūrisms** — sacensības atsevišķu aktīvā tūrisma iemaņu labākā vai ātrākā izpildē, kā arī sacensības noteiktas grūtības kategorijas tūrisma maršrutu veikšanā;

11) **starptautiskais tūrisms** — ārvalstnieku tūrisms Latvijas teritorijā (tūrisma pakalpojumu eksports) vai Latvijas iedzīvotāju tūrisms ārvalstīs (tūrisma pakalpojumu imports);

12) **tūrisms** — personas darbības, kas saistītas ar ceļošanu un uzturēšanos ārpus savas pastāvīgās dzīvesvietas brīvā laika pavadīšanas, lietišķo darījumu kārtošanas vai citā nolūkā ne ilgāk kā vienu gadu;

13) **tūrists** — fiziskā persona, kura ceļo ārpus savas pastāvīgās dzīvesvietas ne ilgāk kā vienu gadu, uzturas sabiedriskā vai privātā mājvietā ne mazāk kā vienu nakti un apmeklētajā vietā neveic algotu darbu;

14) **tūrisma aģents** — komersants vai saimnieciskās darbības veicējs, kas tūrisma operatora vārdā uz pilnvarojuma vai cita civiltiesiska līguma pamata piedāvā vai pārdod tūrisma operatora sagatavotos tūrisma pakalpojumus;

15) *(izslēgts ar 16.02.2006. likumu);*

16) **tūrisma infrastruktūra** — tūrisma nozares un ar to saistīto citu nozaru (transporta, tirdzniecības, sakaru, kultūras, veselības aizsardzības u.tml.) pakalpojumu kopums, kas nodrošina tūrisma nozares darbību;

17) **tūristu mītne** — ēka, ēku grupa vai labiekārtota vieta (teritorija), kurā komersants vai saimnieciskās darbības veicējs nodrošina tūristu diennakts izmitināšanu un apkalpošanu;

18) **tūrisma nozare** — tautsaimniecības nozare, kuras uzdevums ir tūrisma pakalpojumu sagatavošana un sniegšana;

19) **tūrisma operators** — komersants, kas organizē tūrisma pakalpojumu sniegšanu Latvijā vai ārvalstīs un šos pakalpojumus piedāvā vai pārdod klientiem tieši vai ar tūrisma aģenta starpniecību;

20) **tūrisma pakalpojums** — mērķtiecīga darbība tūristu interešu un vajadzību apmierināšanai;

21) **tūrisma resursi** — dabas un cilvēka veidotu faktoru un norišu kopums, kas piesaista tūristu emocionālās, garīgās, fiziskās un dziednieciskās intereses;

22) **vietējais tūrisms** — Latvijas iedzīvotāju tūrisms Latvijā;

23) **lauku tūrisms** — tūrisma veids, kura mērķis ir, balstoties uz vietējiem sociāliem, kultūras un dabas resursiem, piedāvāt tūristiem iespēju atpūsties vai izmantot tūristu mītnes lauku teritorijā;

24) **ekotūrisms** — ilgtspējīgs, videi draudzīgs tūrisms, kura galvenais mērķis ir veicināt dabas un kultūras vērtību izzināšanu un vides aizsardzību, kā arī pilnveidot sabiedrībā vides izglītību un apziņu;

25) *(izslēgts ar 10.12.2009. likumu);*

26) **dabas dziednieciskie resursi** — minerālūdeņi, termālie ūdeņi, virszemes ūdeņi, dziednieciskās dūņas, māli, smiltis, meži, parki, klimats un citi dabas resursi, kas, pamatojoties uz zinātniskos pētījumos un praksē pierādītām to īpašībām, tiek izmantoti organisma vispārējā stāvokļa un labsajūtas uzlabošanai, kā arī profilaksei, ārstēšanai un rehabilitācijai;

27) **veselības tūrisms** — tūrisma veids, kura mērķis ir organisma vispārējā stāvokļa un labsajūtas uzlabošana, profilakse, ārstēšana un rehabilitācija, izmantojot arī dabas dziednieciskos resursus;

28) **kūrorta ārstniecības iestāde** — ārstniecības iestāde, kurā tiek veikta profilakse, ārstēšana un rehabilitācija, izmantojot dabas dziednieciskos resursus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 07.10.1999., 24.01.2002., 16.02.2006., 10.12.2009. un 14.06.2012. likumu, kas stājas spēkā 19.07.2012. 8.punkta jaunā redakcija un 28.punkts stājas spēkā 28.12.2012. Sk. Pārejas noteikumu 7.punktu)

2.pants. Likuma mērķis

Likuma mērķis ir radīt tiesisku pamatu tūrisma nozares attīstībai Latvijā, noteikt kārtību, kādā valsts pārvaldes iestādes, pašvaldības un komersanti darbojas tūrisma jomā, un aizsargāt tūristu intereses.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.01.2002. un 16.02.2006. likumu, kas stājas spēkā 21.03.2006.)

3.pants. Tūrisma nozares uzdevumi

Tūrisma nozares galvenie uzdevumi ir šādi:

1) nodrošināt tūrismam brīvas un vienlīdzīgas iespējas, celt tā ekonomisko efektivitāti un radīt jaunas darba vietas;

- 2) veicināt Latvijas integrāciju starptautiskajā tūrisma apritē;
- 3) veicināt vietējā tūrisma attīstību un tūrisma pakalpojumu eksportu;
- 3¹) veicināt lauku sociālās, ekonomiskās un kultūras vides saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu, sekmējot lauku tūrisma un ekotūrisma attīstību;
- 4) veicināt kultūrvēsturiskā un dabas mantojuma saglabāšanu un racionālu izmantošanu, kā arī nodrošināt kultūras un dabas tūrisma attīstību;
- 5) nodrošināt un veicināt dabas dziedniecisko resursu racionālu izmantošanu organisma vispārējā stāvokļa un labsajūtas uzlabošanai, profilaksei, ārstēšanai un rehabilitācijai, kā arī nodrošināt kūrortu attīstību, ievērojot vides aizsardzības prasības un veicinot kūrortu pakalpojumu iekšējo patēriņu un eksportu;
- 6) paaugstināt to komersantu konkurētspēju, kuri sniedz tūrisma pakalpojumus;
- 7) veicināt atvieglojumu piešķiršanu pensionāru, invalīdu, jauniešu un bērnu tūrismam;
- 8) Latvijā un ārvalstīs nodrošināt vispusīgu un precīzu informāciju par tūrisma resursiem un tūrisma pakalpojumiem;
- 9) veicināt sniegto tūrisma pakalpojumu kvalitātes un tūrisma nozarē strādājošo kvalifikācijas paaugstināšanu;
- 10) nodrošināt tūrisma harmonisku attīstību atbilstoši dabas un kultūras vides aizsardzībai tā, lai tūrisms nenonāktu pretrunā ar dabas un kultūras vides aizsardzību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.01.2002., 16.02.2006. un 14.06.2012. likumu, kas stājas spēkā 19.07.2012.)

II nodaļa Tūrisma politika

4.pants. Tūrisma politikas mērķis

(1) Valsts veido tūrisma politiku tā, lai nodrošinātu tūrisma resursu racionālu izmantošanu un aizsardzību un īpaši veicinātu vietējā un starptautiskā tūrisma attīstību.

(2) Tūrisma politikas veidošanai un īstenošanai tiek izstrādāti tūrisma attīstības politikas plānošanas dokumenti.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.02.2006. likumu, kas stājas spēkā 21.03.2006.)

5.pants. Tūrisma politikas valstiskās īstenošanas veidi

Tūrisma attīstības veicināšanai valsts, ievērojot sociālās, ekonomiskās, kultūras un reģionālās attīstības stratēģiju, izmanto:

- 1) ilgtspējīgu, stabilu un tūrisma attīstību veicinošu nodokļu politiku;
- 2) valsts finanšu un kredīta politiku;
- 3) vietējās un ārvalstu investīcijas;
- 4) vietējā un starptautiskā tūrisma attīstības programmas un projektus;
- 5) starptautiskos nolīgumus par sadarbību tūrisma jomā;
- 6) tūrisma attīstību veicinošu vīzu režīmu un robežšķērsošanas kārtību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.02.2003. likumu, kas stājas spēkā 21.03.2003.)

6.pants. Valdības kompetence tūrisma attīstības nodrošināšanā

(1) Ekonomikas ministrija ir tūrisma nozares vadošā (augstākā) iestāde. Tās funkcijas nosaka Ministru kabinets.

(2) Ekonomikas ministrijas galvenie uzdevumi tūrisma jomā ir šādi:

- 1) izstrādāt tūrisma attīstības valsts politiku, organizēt un koordinēt tās īstenošanu;
- 2) izstrādāt likumprojektus un normatīvo aktu projektus;
- 3) pārstāvēt valsts intereses tūrisma nozarē;

4) plānot valsts atbalstu tūrisma nozarei;

5) (izslēgts ar 24.01.2002. likumu);

6) (izslēgts ar 16.02.2006. likumu);

7) sagatavot un īstenot starptautiskos nolīgumus par sadarbību tūrisma jomā, kā arī koordinēt starptautisku projektu izstrādāšanu;

8) nodrošināt kūrorta statusa piešķiršanas un anulēšanas procesu.

(3) Tūrisma attīstības valsts politiku īsteno Ekonomikas ministrijas pārraudzībā esošā Tūrisma attīstības valsts aģentūra.

(4) Tūrisma attīstības valsts aģentūras nolikumu apstiprina Ministru kabinets.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 07.10.1999., 24.01.2002., 27.02.2003., 16.02.2006. un 14.06.2012. likumu, kas stājas spēkā 19.07.2012. Otrās daļas 8.punkts stājas spēkā 28.12.2012. Sk. Pārejas noteikumu 7.punktu)

6.1 pants. Kūrorts un tā statusa piešķiršana

(1) Kūrorts ir teritorija, kurai šajā likumā noteiktajā kārtībā piešķirts kūrorta statuss un kura atbilst visiem šādiem nosacījumiem:

1) tajā ir pieejami dabas dziednieciskie resursi;

2) tajā darbojas vismaz viena kūrorta ārstniecības iestāde;

3) dabas dziednieciskie resursi tiek izmantoti, lai nodrošinātu attiecīgajā teritorijā esošās kūrorta ārstniecības iestādes darbību;

4) vides kvalitātes rādītāji atbilst normatīvajos aktos noteiktajām prasībām;

5) tajā ir izveidota atbilstoša tūrisma infrastruktūra;

6) tās attīstība tiek mērķtiecīgi plānota.

(2) Kūrorta statusu attiecīgajai teritorijai piešķir un anulē Ministru kabinets.

(3) Ministru kabinets lemj par kūrorta statusa piešķiršanu attiecīgajai teritorijai, pamatojoties uz Ministru kabineta noteiktajā kārtībā iesniegtu pašvaldības pieteikumu. Vienlaikus ar pieteikumu pašvaldība iesniedz:

1) pašvaldības domes lēmumu, saskaņā ar kuru lūgts piešķirt attiecīgajai teritorijai kūrorta statusu;

2) teritorijas attīstības plānošanas dokumentus, kas apliecina kūrorta teritorijas robežas un kūrorta attīstības perspektīvas pašvaldības administratīvajā teritorijā;

3) dokumentus, kas apliecina attiecīgās teritorijas atbilstību šā panta pirmajai daļai;

4) kūrorta attīstības plānošanas dokumentu, kas apliecina, ka attiecīgā pašvaldība ir plānojusi kūrorta attīstību vismaz vidējā termiņā.

(4) Kūrorta statusu attiecīgā teritorija iegūst ar dienu, kad Ministru kabinets pieņēmis lēmumu par kūrorta statusa piešķiršanu šai teritorijai.

(5) Attiecīgā pašvaldība ne retāk kā reizi divos gados Ministru kabineta noteiktajā kārtībā sniedz pārskatu par teritorijas attīstības plānošanas dokumentos paredzēto kūrorta attīstību un vides kvalitātes rādītājiem.

(6) Ministru kabinets lemj par kūrorta statusa anulēšanu, ja iestāties vismaz viens no šādiem apstākļiem:

1) pašvaldības dome pieņēmusi lēmumu, saskaņā ar kuru lūgts anulēt attiecīgajai teritorijai kūrorta statusu;

2) teritorijā, kurai piešķirts kūrorta statuss, nav pieejami dabas dziednieciskie resursi vai tie netiek izmantoti, lai nodrošinātu šajā teritorijā esošo kūrorta ārstniecības iestāžu darbību;

3) teritorijā, kurai piešķirts kūrorta statuss, nav izveidota atbilstoša tūrisma infrastruktūra;

4) attiecīgā pašvaldība noteiktā termiņā neiesniedz šā panta sestajā daļā minēto pārskatu;

5) attiecīgā pašvaldība nenodrošina teritorijas un kūrorta attīstības plānošanas dokumentos paredzēto kūrorta

attīstību;

6) vides kvalitātes rādītāji neatbilst normatīvo aktu prasībām.

(7) Kārtību, kādā teritorijai piešķir un anulē kūrorta statusu, kā arī pieteikumā par kūrorta statusa piešķiršanu iekļaujamo informāciju nosaka Ministru kabinets.

(14.06.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.07.2012. Pants stājas spēkā 28.12.2012. Sk. Pārejas noteikumu 7.punktu)

7.pants. Tūrisma attīstības valsts aģentūras kompetence

Tūrisma attīstības valsts aģentūra:

- 1) nodrošina Latvijas tūrisma attīstības politikas īstenošanu;
- 2) īsteno Latvijā un ārvalstīs tūrisma veicinošus pasākumus;
- 3) ievieš valsts un privātās partnerības tūrisma attīstības projektus;
- 4) piesaista finanšu līdzekļus tūrisma attīstībai;
- 5) veido un uztur Latvijas tūrisma informācijas sistēmas;
- 6) var veidot ārvalstīs un Latvijā tūrisma informācijas birojus, kas ir Tūrisma attīstības valsts aģentūras struktūrvienības;
- 7) piedalās starpvalstu sadarbības nolīgumu īstenošanā tūrisma jomā;
- 8) veic vietējā un starptautiskā tūrisma tirgus izpēti;
- 9) veic kvalitātes pārvaldības ieviešanu tūrisma nozarē, Latvijas tūrisma un ar to saistīto pakalpojumu sniedzēju, kā arī komersantu atbilstības novērtēšanu.

(12.06.2009. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.06.2012. likumu, kas stājas spēkā 19.07.2012.)

8.pants. Pašvaldību kompetence tūrisma jomā

Pašvaldības tūrisma jomā:

- 1) teritorijas attīstības plānošanas dokumentos nosaka tūrisma, tai skaitā kūrortu, attīstības perspektīvas un kūrortu teritorijas;
- 2) saskaņā ar teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem nodrošina pasākumus tūrisma, tai skaitā kūrortu, attīstībai, kā arī vispusīgas un precīzas informācijas sniegšanu Latvijā un ārvalstīs par tūrisma iespējām, dabas dziednieciskajiem resursiem un kūrortu pakalpojumiem savā teritorijā;
- 3) saskaņā ar teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem nodrošina tūrisma objektu saglabāšanu un iespējas tos izmantot tūrisma vajadzībām;
- 4) piedalās tūrisma informācijas centru, punktu un stendu izveidošanā un finansēšanā;
- 5) veicina kultūrizglītojošo darbu tūrisma jomā un veselīga dzīvesveida popularizēšanu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.02.2006. un 14.06.2012. likumu, kas stājas spēkā 19.07.2012. Grozījumi 1., 2. un 3.punktā (kūrorta statusa piešķiršanas kārtība) stājas spēkā 28.12.2012. Sk. Pārejas noteikumu 7.punktu)

9.pants. Latvijas Tūrisma konsultatīvā padome

(1) Ministru kabinets izveido Latvijas Tūrisma konsultatīvo padomi kā koleģiālu, konsultatīvu un koordinējošu institūciju, kurā iekļauti tūrisma politikas īstenošanā iesaistīto ministriju, pašvaldību, komersantu, kā arī biedrību un nodibinājumu pārstāvji.

(2) Latvijas Tūrisma konsultatīvās padomes nolikumu apstiprina Ministru kabinets.

(3) Latvijas Tūrisma konsultatīvās padomes darbības mērķis ir veicināt tūrisma politikas īstenošanā iesaistīto ministriju, pašvaldību, komersantu, kā arī biedrību un nodibinājumu sadarbību, lai sekmētu tūrisma attīstību, veicinātu tūrisma nozares integrāciju valsts sociāli ekonomiskās attīstības procesā un aizstāvētu to komersantu intereses, kuri sniedz tūrisma pakalpojumus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.01.2002. un 16.02.2006. likumu, kas stājas spēkā 21.03.2006.)

10.pants. Tūrisma fonds

III nodaļa Tūrisma pakalpojumi

(Nodaļas nosaukums 16.02.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 21.03.2006.)

11.pants. Tūrisma pakalpojumu sniedzēji un to darbības veidi

(1) Tūrisma pakalpojumus drīkst sniegt tiesību subjekts, kura darbības mērķis ir atsevišķu vai kompleksu tūrisma pakalpojumu sniegšana tūristiem.

(2) Šajā likumā tiek regulēti šādi tūrisma pakalpojumu veidi un šādu tūrisma pakalpojumu sniedzēju darbība:

- 1) tūrisma operators;
- 2) tūrisma aģents;
- 3) *(izslēgts ar 10.12.2009. likumu);*
- 4) tūristu mītne;
- 5) tūrisma informācijas birojs, centrs, punkts;
- 6) tūristu gids.

(3) *(Izslēgta ar 07.10.1999. likumu)*

(4) *(Izslēgta ar 16.02.2006. likumu)*

(5) Ministru kabinets nosaka kompleksā tūrisma pakalpojuma sagatavošanas un īstenošanas kārtību, klientam sniedzamo informāciju, tūrisma operatoru, tūrisma aģentu un klientu tiesības un pienākumus, tūrisma aģentu un tūrisma operatoru reģistrēšanās kārtību tūrisma aģentu un tūrisma operatoru datubāzē.

(5¹) Tūrisma aģentu un tūrisma operatoru reģistrāciju un attiecīgās datubāzes uzturēšanu nodrošina Ekonomikas ministrija.

(5²) Ekonomikas ministrija šā panta 5.¹ daļā noteikto valsts pārvaldes uzdevumu drīkst deleģēt citai personai, arī privāto tiesību subjektam.

(5³) Tūrisma aģenta un tūrisma operatora pakalpojumus Latvijā drīkst sniegt komersants, kas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā reģistrēts tūrisma aģentu un tūrisma operatoru datubāzē.

(6) *(Izslēgta ar 10.12.2009. likumu)*

(7) Komersanti un saimnieciskās darbības veicēji nodrošina, ka tūristu mītnēs izmitinātie ārzemnieki personīgi aizpilda un paraksta deklarācijas veidlapu un pierāda savu identitāti, uzrādot derīgu, identitāti apliecinošu dokumentu. Šis noteikums neattiecas uz minēto ārzemnieku laulātajiem, nepilngadīgajiem bērniem un tūristu grupas dalībniekiem. Deklarācijas veidlapu par ārzemniekiem, kas ceļo tūristu grupās, aizpilda un paraksta tūristu grupas vadītājs. Deklarācijas veidlapas paraugu, tās aizpildīšanas, parakstīšanas, uzglabāšanas kārtību un termiņu, kā arī kārtību, kādā to nodod tiesībaizsardzības iestādēm, nosaka Ministru kabinets.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 07.10.1999., 24.01.2002., 16.02.2006., 12.06.2009., 10.12.2009. un 14.06.2012. likumu, kas stājas spēkā 19.07.2012.)

12.pants. Tūrisma uzņēmuma (uzņēmēj sabiedrības) pienākumi un atbildība

(Izslēgts ar 07.10.1999. likumu, kas stājas spēkā 03.11.1999.)

13.pants. Obligātās prasības tūristu mītnēm

(Izslēgts ar 24.01.2002. likumu, kas stājas spēkā 20.02.2002.)

14.pants. Tūrisma informācijas sniedzēji

(1) Tūrisma informācijas sniedzēju iedalījums Latvijā ir šāds:

- 1) Tūrisma attīstības valsts aģentūras izveidots birojs, kas darbojas Latvijā vai ārvalstīs un sniedz informāciju par tūrisma objektiem un pakalpojumiem attiecīgajā reģionā vai visā Latvijā un palīdzību tūrisma pakalpojumu izmantošanā;
- 2) tūrisma informācijas centrs — biedrība, valsts vai pašvaldības institūciju, pašvaldības vai vairāku pašvaldību

izveidota institūcija, kas sniedz informāciju par tūrisma objektiem, pakalpojumiem un palīdzību tūrisma pakalpojumu izmantošanā;

3) tūrisma informācijas punkts — biedrība, pašvaldības institūcijas, pašvaldības vai vairāku pašvaldību izveidota institūcija, kas sniedz informāciju par tūrisma objektiem un pakalpojumiem attiecīgajā administratīvajā teritorijā un palīdzību tūrisma pakalpojumu izmantošanā;

4) tūrisma informācijas stends — informācijas iekārta vai stends, kas satur informāciju par tūrisma objektiem un pakalpojumiem.

(2) Tūrisma informācijas centru un tūrisma informācijas punktu atbilstības novērtēšana un sertificēšana ir brīvprātīga.

(3) Tūrisma informācijas centru un tūrisma informācijas punktu atbilstības novērtēšanu un sertificēšanu atbilstoši Latvijas nacionālajiem standartiem veic normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā akreditēta sertifikācijas institūcija.

(16.02.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 21.03.2006.)

15.pants. Gidu darbība

(Izslēgts ar 07.10.1999. likumu, kas stājas spēkā 03.11.1999.)

15.1 pants. Tūristu gids kā tūrisma pakalpojuma sniedzējs

(1) Tūristu gids ir profesionāli sagatavota persona, kas sniedz vispusīgu informāciju par tūrisma objektiem, kā arī vada vietējo vai ārvalstu tūristu ekskursiju iepriekš izstrādātos tūrisma maršrutos.

(2) Vietējai pašvaldībai ir tiesības savas administratīvās teritorijas publiskajā ārtelpā noteikt tos tūrisma objektus, kā arī tās tūrisma maršrutos iekļautās apskates vietas (vēsturiskie centri, kultūrvēsturiskie objekti, kultūras pieminekļi, ievērojamu personu darbības vietas u.tml.), par kurām vispusīgu informāciju var sniegt tāds tūristu gids, kurš ir apliecinājis savu profesionālo kvalifikāciju.

(3) Vietējai pašvaldībai ir tiesības noteikt prasības tūristu gidu profesionālajai kvalifikācijai, kārtību, kādā sertificē tūristu gidus, sniedz tūristu gidu pakalpojumus un īsteno viņu profesionālās darbības uzraudzību un kontroli, institūciju, kas sertificē tūristu gidus, kā arī tos publiskajā ārtelpā esošos tūrisma objektus un apskates vietas, par kurām informāciju drīkst sniegt tūristu gidu, kuri ir apliecinājuši savu profesionālo kvalifikāciju.

(10.12.2009. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.06.2012. likumu, kas stājas spēkā 19.07.2012.)

16.pants. Klienta iemaksātās naudas drošības garantijas

(1) Tūrisma operatoram, kas organizē kompleksos tūrisma pakalpojumus, obligāti nepieciešama klienta iemaksātās naudas drošības garantija.

(1¹) Tūrisma aģents drīkst piedāvāt vai pārdot tikai tādu kompleksu tūrisma pakalpojumu, kas ir nodrošināts ar klientu iemaksātās naudas drošības garantiju.

(2) Ja tūrisma operators nespēj pilnībā vai daļēji izpildīt līgumsaistības pret klientu līdz savas maksātnespējas procesa pasludināšanai vai savas maksātnespējas gadījumā, klienta iemaksātās naudas drošības garantija nodrošina:

- 1) saistību neizpildes vai daļējas neizpildes rezultātā radušos zaudējumu kompensāciju klientam;
- 2) tūrista atgriešanos valstī, no kuras sācies ceļojums, ja līgumā nav noteikts citādi.

(3) Klienta iemaksātās naudas drošības garantija ir:

- 1) apdrošināšana vai
- 2) bankas garantija.

(4) Naudas drošības garantijas iemaksas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(07.10.1999. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.01.2002., 16.02.2006., 11.06.2009., 10.12.2009. un 14.06.2012. likumu, kas stājas spēkā 19.07.2012.)

16.1 pants. Tūristu mītņu atbilstības novērtēšana un sertificēšana

(1) Tūristu mītņu atbilstības novērtēšana un sertificēšana ir brīvprātīga.

(2) Tūristu mītņu atbilstības novērtēšanu un sertificēšanu atbilstoši Latvijas nacionālajiem standartiem veic normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā akreditēta sertifikācijas institūcija.

IV nodaļa Tūristu tiesību aizsardzība un drošība

17.pants. Tūristu drošība

(1) Tūristam ir tiesības no komersanta, kurš sniedz tūrisma pakalpojumus, jebkurā jautājumā saņemt informāciju, kas saistīta ar viņa ceļojumu.

(2) Komersantam, kurš sniedz tūrisma pakalpojumus, ir pienākums:

- 1) pamatojoties uz valsts institūciju sniegtajām ziņām, informēt tūristu par drošības situāciju vietā, uz kuru tūrists vēlas ceļot;
- 2) pārdodot kompleksos tūrisma pakalpojumus, piedāvāt tūristam medicīnisko vai cita veida ar ceļojumu saistītu apdrošināšanu;
- 3) nodrošināt vecākus, aizbildņus vai aizgādņus ar informāciju, kas ļautu viņiem uzturēt kontaktus ar personām, kuras ceļo un par kurām viņi ir atbildīgi;
- 4) pārdodot kompleksos tūrisma pakalpojumus, informēt klientu par tūrisma operatora veikto iemaksātās naudas drošības garantiju, kā arī ar to saistītajām klienta, komersanta un garantijas sniedzēja tiesībām un pienākumiem.

(3) Par tūrista drošību un īpašu drošības tehnikas prasību izpildi aktīvā tūrisma un sporta tūrisma pasākumos ir atbildīgi attiecīgo pasākumu organizētāji.

(4) Tūrists ir atbildīgs par šā likuma un citu normatīvo aktu ievērošanu, kā arī par to saistību izpildi, kas paredzētas starp komersantu un tūristu noslēgtajā līgumā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.01.2002., 16.02.2006. un 10.12.2009. likumu, kas stājas spēkā 13.01.2010.)

18.pants. Starptautiskā sadarbība tūristu tiesību aizsardzības un drošības jomā

(1) Latvija sadarbojas ar citām valstīm, lai, ja nepieciešams, nodrošinātu:

- 1) tūrista ātru nogādāšanu mītnes zemē, ja viņš cietis nelaimes gadījumā vai pret viņu vai viņa īpašumu vērsta prettiesiska darbība;
- 2) nolaupītā un vēlāk atrastā īpašuma nogādāšanu mītnes zemē;
- 3) neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanu;
- 4) to, ka mītnes zemes rīcībā ātri tiek nodota visa nepieciešamā informācija par cietušā veselības stāvokli un apstākļiem, kādos noticis pret tūristu vērsts prettiesisks nodarījums;
- 5) tūrista nāves gadījumā viņa mirstīgo atlieku nogādāšanu mītnes zemē.

(2) Latvijas tūristu tiesību aizsardzību ārvalstīs īsteno Latvijas Republikas diplomātiskās un konsulārās pārstāvniecības ārvalstīs.

Pārejas noteikumi

(24.01.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.02.2002.)

1. Ministru kabinets līdz 2002.gada 1.jūlijam izveido Tūrisma attīstības valsts aģentūru.
2. Ministru kabinets līdz 2002.gada 1.jūlijam apstiprina šā likuma 10.panta trešajā daļā minētā Tūrisma fonda nolikumu.
3. Šā likuma 11.panta sestā daļa stājas spēkā 2008.gada 1.janvārī.
(16.02.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 21.03.2006.)
4. Šā likuma 11.panta septītā daļa stājas spēkā 2007.gada 1.janvārī.
(16.02.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 21.03.2006.)

5. Šā likuma 11.panta piektās daļas jaunā redakcija, kā arī 5.¹, 5.² un 5.³ daļa stājas spēkā 2010.gada 1.martā.
(10.12.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 13.01.2010.)

6. Ministru kabinets ne vēlāk kā līdz 2010.gada 1.martam izdod šā likuma 11.panta piektajā daļā minētos noteikumus.
(10.12.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 13.01.2010.)

7. Grozījumi šā likuma 1.panta 8.punktā, 1.panta 28.punkts, 6.panta otrās daļas 8.punkts, 6.¹ pants, kā arī grozījumi 8.panta 1., 2. un 3.punktā (kūrorta statusa piešķiršanas kārtība) stājas spēkā 2012.gada 28.decembrī.
(14.06.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.07.2012.)

8. Ministru kabinets līdz 2012.gada 28.decembrim izdod šā likuma 6.¹ panta septītajā daļā minētos noteikumus.
(14.06.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.07.2012.)

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvu

(16.02.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 21.03.2006.)

Likumā iekļautas tiesību normas, kas izriet no Eiropas Padomes 1990.gada 13.jūnija direktīvas 90/314/EEC par kompleksiem ceļojumiem, kompleksām brīvdienām un kompleksām tūrēm.

Likums stājas spēkā 1999.gada 1.janvārī, bet tā 16.pants — 2000.gada 1.janvārī.

Likums Saeimā pieņemts 1998.gada 17.septembrī.

Valsts prezidents G.Ulmanis

Rīgā 1998.gada 7.oktobrī